

Nota

TER BESLUITVORMING

Betreft

Advies "Wat zou u zelf willen weten", over de inspanningsplicht tot actieve openbaarmaking

Aan: Adviescollege

Van: Bureau

Datum

26 mei 2025

Kenmerk

2025-0000350283

Bijlage(n)

Conceptadvies "Wat zou u zelf willen weten?"

Pagina

1 van 4

Aanleiding

Een eerste concept van het advies "Wat zou u zelf willen weten?" over actieve openbaarmaking is besproken op de collegevergadering van 9 mei 2025. De aanvraag voor een advies over de invulling van de "inspanningsverplichting" tot actieve openbaarmaking in artikel 3.1 van de Woo werd door de minister van BZK verzonden op 17 maart 2025. De minister wil het ACOI-advies gebruiken voor een beleidslijn van BZK.

Deze tweede behandeling van het conceptadvies beoogt instemming te verkrijgen op het conceptadvies. Na akkoord zal voor een feitencheck en vormgeving worden gezorgd. Ook wordt het document digitaal toegankelijk gemaakt.

Bespreekpunten / beslispunten

1. Bent u akkoord met het conceptadvies?

Toelichting

In dit conceptadvies zijn de opmerkingen uit de collegevergadering van 9 mei 2025 verwerkt.

Ook zijn -waar mogelijk en relevant- suggesties en commentaar verwerkt uit validatiesessies, waaronder één voor technische experts (13 mei 2025). Op 12 mei en 14 mei 2025 zijn gesprekken gevoerd met BZK en de koepelorganisaties VNG, IPO en de UvW. Schriftelijk commentaar is ontvangen van de programmamanager voor de implementatie van actieve openbaarmaking (IAO) en opdrachtgever voor de ontwikkeling van de digitale infrastructuur.

Overzicht van wijzigingen op hoofdlijnen

- Het voorwoord, H1 en H2 zijn aangepast volgens de wensen en suggesties van het college;
- De drieslag 'dejuridiseer, depolitiseer en decentraliseer' is verder doorgevoerd in de tekst.
- Het begrip 'document' is consequent doorgevoerd in de tekst, en noot 22 betreft de relatie tussen document en data en duidt de verbinding tussen de Woo en de Who;
- H3 is voorzien van een actiegerichte agenda (handout) voor actieve openbaarmaking door alle overheden, en biedt nu meer handelingsperspectief en gerichte acties;
- H4 is herschreven en begint nu met het toekomstbeeld dat richting geeft aan BZK voor de te zetten stappen;
- BZK wordt gevraagd om een toekomstgerichte en uitvoerbare strategie. Daarvoor wordt inspiratie ontleend aan de bewezen aanpak van onder meer het Netwerk Digitaal Erfgoed. Deze aanpak is in een kader vertaald naar de rollen bij actieve openbaarmaking voor BZK (stimuleren en regie), kennisknooppunten (zoal NA, Grip op Informatie, KOOP/Logius ea) en expertgroepen en -communities (zoals VNG Grip op Informatie of KIA);
- De rol van BZK is zwaarder aangezet en minder vrijblijvend, waarbij er de nadruk op is gelegd dat de inspanningsplicht niet vrijblijvend is;
- In H4 heeft naleving een veel sterkere rol gekregen en de manier waarop een Nationaal Coördinator daarop kan toezien (met een verwijzing naar 'Alles is niets'). Bij gebreke daarvan moet BZK die rol vervullen, door de regie strak te organiseren en te sturen op (de versnelling van) de invoering van actieve openbaarheid door monitoring én vaststellen van verplichte standaarden en de implementatie daarvan;
- Commentaar van de geraadpleegde experts op allerlei aspecten van de digitale infrastructuur voor actieve openbaarmaking is doorgevoerd. De focus ligt nu op de gewenste landelijke vindbaarheid en doorzoekbaarheid en niet op een uitputtende index of register. Begrippen zoals de Woo-index en harvester zijn beter geduid en conform de huidige ontwikkeling samengevoegd tot 'Woo-voorziening'. Het eindbeeld is tegelijkertijd ambitieuzer en duidelijker: openbaarheid van overheidsdocumenten via een centrale zoekfunctie, zonder schotten, en – op termijn – bruikbaarheid voor AI oplossingen door machineleesbaarheid van documenten;
- H4 is tot slot voorzien van een handout voor BZK in bijlage 3. Beide handouts (bijlage 1 en 3) kunnen ook in een kader in de tekst van respectievelijk hoofdstuk 3 en 4 worden opgenomen.

Waar nog aan gewerkt wordt

- Paragraaf 4.3 met de titel: 'Zorg voor onbegrensd zoeken naar documenten op overheid.nl' wordt nog kritisch bekeken door de technische experts. De paragraaf wordt waar nodig aangepast ivm begrijpelijkheid voor de lezer.
- De good practices die in de tekst op plaatsen zijn opgenomen, worden van een korte duiding voorzien;

- Een feitencheck bij stakeholders en check op consequent doorvoeren gehanteerde termen;
- De noten worden uitgewerkt waar nodig en opgemaakt;
- Het opnemen van een visualisatie met uitleg over de kern van actieve openbaarheid vs voorlichting en communicatie;
- Opmaak van het rapport in de huisstijl en digitale toegankelijkheid.

Betrokken partijen

- Met BZK, OCW, UvW, VNG en IPO zijn medio mei validatiesessies georganiseerd.
- In mei is een extra bijeenkomst gehouden met technische experts.
- Het bureau heeft interviews gehouden met journalisten en voorlichters, in aanvulling op de onderzoeken van USBO en Dialogic.

Planning en communicatie

Streven is verzending aan de minister op 1 juli 2025 conform de adviesaanvraag.

- Ambtelijk is met BZK afgesproken dat ze begin juli op z'n minst een concept onder embargo krijgen ten behoeve van de werkgroep (met Rijk, ZBO's en decentrale overheden) met wie ze de beleidslijn maken.
- De Raad voor Openbaar bestuur wil 17 juni ook een advies over transparantie uitbrengen. Het betreft een ongevraagd advies aan de minister van BZK.
- ACOI en ROB werken aan een gezamenlijke communicatiestrategie om inhoudelijke boodschappen en invalshoeken af te stemmen. Er wordt gedacht over onderlinge verwijzingen in de respectievelijke aanbiedingsbrieven én een evenement na het zomerreces.

Communicatie momenten (in ieder geval):

- 15 mei 2025: Ontbijtsessie Maatschappelijke Coalitie Over Informatie Gesproken (MCOIG), waarbij collegelid Jamila Aanzi over actieve openbaarmaking in gesprek ging met de minister van BZK.
- Eind juni/begin juli: verzending aan de minister en publicatie van het (definitieve) advies, begeleid door een nieuwsbericht en promotie via sociale media.
- Optie om al dan niet met de ROB een evenement te organiseren ná het zomerreces, omdat er dan intern én extern meer aandacht zal zijn. Gedacht wordt aan 1 of meer tafels om beide adviezen (met een link naar de Samenwerkwijzer en goed contact in bredere zin) te bespreken met experts, journalisten en belangenorganisaties/ universiteiten en onderzoekers, om te komen tot gezamenlijke concrete aanbevelingen aan de minister van BZK.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

NVT

Datum
21 mei 2025

Pagina
4 van 4

Kenmerk
2025-0000350283

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Classificatie
1	Conceptadvies Wat zou u zelf willen weten	

